

Ірина Валентинівна Колченко

Становлення сучасної початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні

УДК 37.036:373.5: 377:78 (477)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-2.2>

Ірина Валентинівна Колченко
кандидат педагогічних наук, докторантка
Центральноукраїнського державного
університету
імені Володимира Винниченка
ORCID: 0009-0006-0621-2794

У статті висвітлено процес становлення сучасної системи початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні у контексті законодавчих трансформацій та інституційних змін. Проаналізовано хронологію впровадження терміна «початкова мистецька освіта» в національному правовому полі, розглянуто основні нормативні документи, які регламентують діяльність мистецьких шкіл: Закон України «Про освіту», постанова Кабінету Міністрів України № 537 від 2021 року, накази Міністерства культури та інформаційної політики України, типові освітні програми. Представлено актуальні статистичні дані щодо кількості закладів мистецької освіти, учнівського контингенту, кадрового забезпечення. Окреслено типологію мистецьких шкіл сучасної України: дитячі школи мистецтв, музичні, художні, а також багато-профільні заклади. Особливу увагу приділено спеціалізаціям та напрямкам підготовки: музичному, хореографічному, образотворчому, театральному мистецтву.

Ключові слова: початкова спеціалізована мистецька освіта, мистецька школа, ДШМ, законодавство, освітні програми, нормативна база, статистика, спеціалізації, культура, реформа освіти.

Постановка проблеми. Початкова спеціалізована мистецька освіта в Україні є важливим елементом освітньо-культурної системи, що забезпечує раннє виявлення та розвиток творчих здібностей дітей, формування художньо-естетичної культури особистості та підготовку до подальшого професійного навчання в галузі мистецтва. Однак, попри наявність сучасної нормативної бази, у сфері функціонування початкової мистецької освіти залишаються невирішеними низка проблем. Зокрема, спостерігається нерівномірний розподіл мистецьких шкіл за регіонами, дисбаланс у кадровому забезпеченні, відсутність єдиного підходу до впровадження мультидисциплінарного навчання, а також недостатня адаптація типових навчальних програм до умов окремих громад. Також актуальним питанням залишається доступність якісної мистецької освіти в сільській місцевості. Крім того, сучасна мистецька освіта вимагає гнучких підходів до структури й наповнення навчальних планів з врахуванням індивідуальних освітніх траєкторій учнів, впровадженням новітніх технологій і методик. Отже, актуальність теми статті зумовлена необхідністю вивчення процесів становлення, нормативного регулювання, організаційних моделей, статистичних показників та змістового наповнення початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні як цілісної освітньої системи, що активно трансформується в умовах децентралізації та реформування освіти.

Огляд літератури. С. Волков у своїх дослідженнях одним з перших системно осмислив стан і перспективи української мистецької освіти ХХ–ХХІ століття (Волков, 2003; 2012). Упродовж останніх десяти років низка українських науковців присвятила свої дослідження проблемам розвитку початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні. Серед них варто відзначити: О. Комаровську та О. Просіну (2020), які розкрили ключові аспекти

реформування мистецької освіти в Україні, зокрема компетентнісний потенціал, змістові лінії та вимоги до обов'язкових результатів навчання; В. Ковтуна (<https://tur.kosiv.info/tourism-and-culture...>), який здійснив аналіз структури мистецької освіти, узагальнив теоретико-методологічні підходи та окреслив перспективні шляхи її розвитку; Т. Сідлецьку (2018), яка проаналізувала сучасну систему підготовки мистецьких кадрів, особливості діяльності мистецьких закладів освіти, а також тенденції розвитку мистецької освіти в Україні; О. Шрамко (2014), яка розкрила роль мистецької освіти у вихованні духовності особистості; дисертацію М. Вишневецької (2023), присвячену розробці методики формування естетичної культури у майбутніх вчителів музичного мистецтва під час їхньої диригентсько-хорової підготовки; дисертацію М. Малахової (2021), яка досліджує процес формування професійно-особистісних якостей у майбутніх вчителів музичного мистецтва через участь у навчальних народно-інструментальних ансамблях. Означені дослідження започатковують розв'язання актуальних проблем початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні, проте залишаються невирішеними деякі аспекти, що потребують подальшого вивчення.

Метою статті є комплексний аналіз процесу становлення сучасної системи початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні, з урахуванням чинної нормативно-правової бази, статистичних показників розвитку мережі мистецьких шкіл, їхньої типології, кадрового забезпечення, спеціалізацій та навчальних програм.

Методологія дослідження. Задля досягнення мети дослідження використовувались такі аналітичні методи, як термінологічний, історико-хронологічний, порівняльно-зіставний, статистичний, за результатами яких було здійснено систематизацію масиву даних та типологізацію мережі мистецьких шкіл.

Результати та їх обговорення. Початкова спеціалізована мистецька освіта в Україні є важливою складовою культурного, естетичного та професійного виховання підростаючого покоління. Вона забезпечує фундаментальну підготовку у галузі мистецтва, сприяє виявленню та розвитку творчих здібностей дітей, формує естетичні цінності та національну ідентичність. На сучасному етапі функціонування системи мистецької освіти набуває особливої важливості в контексті змін в освітній політиці держави, впровадження нових стандартів та реформування мережі мистецьких закладів.

За останні роки система початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні демонструє динамічний розвиток. Згідно з офіційною статистикою, у країні функціонують сотні мистецьких шкіл, які охоплюють значну кількість учнів та забезпечуються відповідними педагогічними кадрами. Вони пропонують навчання за різними спеціалізаціями: музичне мистецтво, хореографія, образотворче мистецтво, театральне мистецтво тощо. Така структурна та змістова різноманітність формує цілісну систему мистецької освіти, яка, з одного боку, ґрунтується на традиціях, а з іншого – відповідає викликам часу та запитам сучасного суспільства.

Термін «початкова спеціалізована мистецька освіта» вперше введено в українське законодавство Законом України «Про освіту» № 2145-VIII, прийнятим 5 вересня 2017 року. Зокрема,

у статті 21 означеного Закону (2017) визначено структуру спеціалізованої мистецької освіти, яка включає початкову, профільну, фахову передвіщу та вищу мистецьку освіту. У розділі VIII «Прикінцеві положення» Закону передбачено, що до приведення законодавства у відповідність із новими нормами терміни «початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад (школа естетичного виховання)» та «мистецька школа» вважаються ідентичними (Закон України «Про освіту», 2017). Отже, з 2017 року поняття «початкова спеціалізована мистецька освіта» офіційно закріплено в українському законодавстві та стало основою для подальшого реформування мистецьких шкіл.

Зауважимо, що розгалужена мережа мистецьких шкіл в Україні вже існувала на час прийняття закону. У хронології становлення сучасної початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні ми виокремлюємо ключові етапи нормативно-правового оформлення та інституційного розвитку означеної освітньої ланки, що наведено в таблиці 1.

Отже поняття «початкова спеціалізована мистецька освіта» як законодавчо визначене поняття остаточно встановлюється у 2019 році, а нормативне оформлення триває у 2020–2021 роках шляхом затвердження типових освітніх програм.

Згідно з українським законодавством початкова мистецька освіта є складовою спеціалізованої освіти, що здобувається одночасно з початковою

Таблиця 1

Хронологія становлення сучасної початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні

Період	Характеристика
1991–2000-ті роки: становлення у період незалежності	Після 1991 року – початкова мистецька освіта зберігає традиції радянської системи, але поступово адаптується до нових умов. Функціонують дитячі музичні, художні, хореографічні школи, школи мистецтв. Відсутність єдиної термінології: використовуються назви «дитяча школа мистецтв», «дитяча музична школа» тощо. Законодавче поле формується через загальні документи про освіту та культуру
2000–2010-ті: перші кроки до унормування статусу	2001 р. – прийняття Закону України «Про позашкільну освіту» (визнає мистецьку освіту частиною позашкільної системи). Розробка навчальних планів та програм на рівні Міністерства культури (але ще без чіткої термінології «початкова спеціалізована мистецька освіта»).
2014–2017: реформа освіти	2017 р. – прийняття Закону України «Про освіту», який закладає основу нової структури освіти, включно з мистецькою. Вперше визнається необхідність виокремлення початкової мистецької освіти як окремої підсистеми
2019: ключова подія	3 квітня 2019 р. – ухвалено Постанову Кабінету Міністрів України № 265 «Деякі питання початкової мистецької освіти», яка: вперше вводить термін «початкова мистецька освіта» на нормативному рівні; регулює структуру та стандарти освітніх програм; передбачає дві моделі навчання – програму елементарного підрівня і програму початкового підрівня; вводить можливість отримання свідоцтва про початкову мистецьку освіту.
2020–2021: розробка типових освітніх програм	2021 р. – затвердження Наказом МКІП № 1918 типових освітніх програм для дитячих шкіл мистецтв за напрямками: музичне мистецтво; хореографія; образотворче мистецтво; театральне та циркове мистецтво. Визначено освітні рівні, обов'язкові компетентності, тривалість навчання тощо.
2022–2025: продовження модернізації	В умовах воєнного стану система адаптується до нових викликів, зокрема в аспектах: дистанційного навчання; психологічної підтримки учнів; збереження мережі шкіл мистецтв у регіонах.

та/або базовою середньою освітою. Метою такої освіти стає набуття здобувачем компетентностей початкового рівня в обраному виді мистецтва (Закон України «Про освіту», 2017).

Натомість, початкова спеціалізована мистецька освіта (ПСМО) – це форма позашкільної освіти, яка надається в дитячих школах мистецтв (музичних, художніх, хореографічних, театральних тощо) і має на меті виявлення та розвиток творчих здібностей дітей, формування базових фахових навичок і підготовку до подальшого навчання у фахових мистецьких закладах (коледжах, академіях, університетах мистецтв). Вона відрізняється від початкової мистецької освіти (див. таблицю 2).

Таблиця 2

Порівняння початкової мистецької освіти та початкової спеціалізованої мистецької освіти

Критерій	Початкова мистецька освіта	Початкова спеціалізована мистецька освіта (ПСМО)
Тип закладу	Будь-який (наприклад, гуртки, студії)	Спеціалізований заклад (ДШМ, ДМШ, ДХШ тощо)
Структурованість	Може бути довільною	Має чітку структуру, навчальний план і програми
Форма навчання	Зазвичай аматорська	Фахова, професійно орієнтована
Методика навчання	Гнучка, необов'язкова	Визначена державними стандартами
Підсумковий документ	Зазвичай не видається	Свідоцтво про закінчення початкової спеціалізованої мистецької освіти
Мета	Загальний розвиток	Фахова підготовка, професійна орієнтація
Приклади	Гурток гри на гітарі в будинку культури	Дитяча музична школа-десятирічка, де є академічна програма з фортепіано, сольфеджіо, ансамблю тощо

Сьогодні діяльність початкових мистецьких шкіл регламентується сучасною нормативно-правовою базою, наприклад, Законом України «Про освіту» (2017), що визначає загальні засади освітньої діяльності в країні і в якому мистецька освіта визначається спеціалізованим видом освіти, що передбачає формування у здобувачів естетичного досвіду, ціннісних орієнтацій та спеціальних здібностей у ході активної мистецької діяльності, набуття ними комплексу професійних, зокрема виконавських, компетентностей «та спрямована на професійну художньо-творчу самореалізацію особистості й отримання кваліфікацій у різних видах мистецтва» (там само). Специфічні

аспекти діяльності мистецьких шкіл регламентуються Постановою Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 265 «Деякі питання початкової мистецької освіти», яка затверджує положення про мистецьку школу, порядок здобуття початкової мистецької освіти, критерії оцінювання якості початкової мистецької освіти.

Така нормативна база створила основу для уніфікованого підходу до організації навчального процесу. Крім того, Накази Міністерства культури та інформаційної політики України (МКІП) встановлюють типові освітні програми та методичні рекомендації для мистецьких шкіл (затверджують стандарти, кваліфікаційні вимоги до педагогів, розробляють положення про мистецькі школи). Наприклад, наказ МКІП № 1918 від 2021 року затверджує типові освітні програми для ДШМ за різними напрямками. Наказ МКІП від 22.03.2024 № 227 вносить зміни до Положення про мистецьку школу, уточнюючи організаційні та освітні аспекти діяльності таких закладів. «У своїй діяльності початкові мистецькі заклади керуються також: Законами України «Про мову», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Державною національною програмою «Освіта» (Україна XXI століття), Державною програмою охорони та збереження нематеріальної культурної спадщини, Національною доктриною розвитку освіти, Концепціями: національного виховання; позашкільної освіти та виховання; дошкільного виховання; Положенням «Про школи естетичного виховання» та іншими нормативно-правовими документами». Таким чином, сучасна нормативна база функціонування мистецьких шкіл орієнтована на поєднання академічної підготовки та розвитку творчого потенціалу учнів.

Станом на 2023 рік, в Україні функціонувала значна мережа мистецьких шкіл, яка забезпечувала початкову спеціалізовану мистецьку освіту для дітей та молоді. Згідно з даними Державного агентства України з питань мистецтв та мистецької освіти, на кінець 2023 року в країні діяло понад 1 200 мистецьких шкіл різних профілів, включаючи музичні, художні, хореографічні та комплексні школи мистецтв, з них понад 700 – дитячі музичні школи та школи мистецтв. Найбільше таких закладів зосереджено в обласних центрах та великих містах, хоча навіть у сільській місцевості функціонують філії або окремі заклади. Означені заклади охоплювали навчанням близько 300 тисяч учнів, що свідчить про високий рівень зацікавленості серед молоді до мистецької освіти (Державне агентство України, 2023)

На сьогодні кадрове забезпечення мистецьких шкіл є викликом так, як, наприклад, у 2023 році в цих закладах працювало приблизно 40 тисяч педагогічних працівників і майже 30% викладачів – пенсійного або передпенсійного віку. За даними

Міністерства культури та інформаційної політики України, спостерігається нестача кваліфікованих кадрів у певних регіонах, особливо в сільській місцевості. Означене зумовлено як демографічними факторами, так і міграцією фахівців до більших міст або за кордон. Для вирішення цієї проблеми впроваджуються програми підвищення кваліфікації та перепідготовки педагогічних кадрів, а також стимулювання молодих спеціалістів до роботи в мистецьких школах. Також освітні заклади активно залучають випускників консерваторій, академій та ЗВО. «Сьогодні в Україні функціонує багатоступенева і безперервна система підготовки мистецьких кадрів, до якої входять: початкові спеціалізовані мистецькі заклади освіти (дитячі мистецькі школи) – позашкільна освіта; середні спеціалізовані мистецькі школи-інтернати – загальна середня освіта та професійна підготовка; вищі заклади освіти (коледжі, університети, академії) – професійна мистецька освіта» (Сідлецька, 2018: 68). Попри складну ситуацію, система початкової мистецької освіти в Україні зберігає високий рівень фаховості.

У сучасній Україні функціонують різні типи мистецьких шкіл, які забезпечують початкову спеціалізовану освіту для дітей та молоді. Ці заклади забезпечують базову підготовку в галузі мистецтва та формують фундамент для подальшого професійного навчання. Серед них виділяють:

- Дитячі школи мистецтв (ДШМ): заклади, що надають освіту в кількох напрямках мистецтва одночасно, наприклад, музика, хореографія та образотворче мистецтво.
- Дитячі музичні школи (ДМШ): спеціалізуються на музичній освіті, охоплюючи інструментальне виконавство, вокал та теорію музики.
- Дитячі художні школи (ДХШ): зосереджені на навчанні образотворчому та декоративно-прикладному мистецтву.
- ДШМ із мультидисциплінарним навчанням: заклади, які інтегрують кілька видів мистецтва, включаючи театральне мистецтво, кіно-, телемистецтво та мультимедіа, забезпечуючи комплексний підхід до мистецької освіти.

ДШМ з мультидисциплінарною основою формуються переважно у великих містах і обласних центрах, де є потреба та ресурси для забезпечення широкого спектру освітніх послуг. У регіонах таких шкіл менше, проте зростає тенденція до інтеграції напрямів для підвищення доступності мистецької освіти. Наприклад, Київська дитяча академія мистецтв пропонує навчання за спеціальностями: музичне мистецтво, образотворче мистецтво, театральне мистецтво та хореографія, що відповідає концепції мультидисциплінарного навчання (<https://s-osvita.com.ua/obuchenie-v-ukraine/university-akademii-instituty-spravochnik/item/kijivska-dityacha-akademiya-mistetstv>).

Мистецькі школи України пропонують учням різноманітні спеціалізації, серед яких:

- Музичне мистецтво: інструментальне (фортепіано, скрипка, гітара тощо), вокальне, хорове виконавство та фольклор (<https://www.dnmczkmo.org.ua/mystetska-osvita/pochatkova-mystetska-osvita>).
- Образотворче мистецтво: живопис, графіка, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво.
- Хореографія: класичний, народний, сучасний танець.
- Театральне мистецтво: акторська майстерність, сценічна мова, режисура.

Дисципліни варіюються залежно від обраної спеціалізації, але обов'язковими залишаються основи теорії мистецтва, сольфеджіо, історія мистецтв, практика виступів або участі в виставках. «Розбудова мистецького навчання означає систематичне збагачення навчального процесу з мистецьких дисциплін творами національної художньої культури; послідовне стимулювання учнів до усвідомлення національної основи художніх творів і емпатійно-емоційного ставлення до національної сутності художніх образів; проведення в процесі навчання художніх паралелей між творами в різних видах мистецтва за національно-стильовими ознаками; залучення учнів до усвідомленого відтворення національних ознак мистецтва у власній творчій діяльності» (Ковтун, n.d.). Новітні програми все частіше включають міждисциплінарні курси, наприклад, музичне мистецтво для хореографів чи сценографію для театралів, що сприяє формуванню цілісної мистецької культури учнів.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Аналіз становлення сучасної початкової спеціалізованої мистецької освіти в Україні засвідчив наявність структурованої нормативної бази, достатньо розгалуженої мережі мистецьких шкіл різних типів, а також широкого спектра освітніх спеціалізацій, що задовольняють творчі потреби дітей у різних регіонах держави. Ухвалення нової редакції Закону України «Про освіту», постанова Кабінету Міністрів України № 537 (2021), а також розробка типових навчальних програм створили правові підвалини для оновлення змісту мистецької освіти й удосконалення механізмів її функціонування. На основі статистичних даних можна зробити висновок про стабільне функціонування початкових мистецьких закладів попри сучасні виклики, що постають перед освітньою галуззю. Водночас виявлено й певні проблемні зони – нерівномірність доступу до мистецької освіти, кадрові труднощі, потреба в оновленні матеріально-технічної бази. Типологічна різноманітність закладів (ДШМ, ДМШ, ДХШ, мультидисциплінарні школи) свідчить про гнучкість і адаптивність системи, а спеціалізація за напрямками мистецтва – про її потенціал щодо

виховання креативного молодого покоління та підтримки культурної спадщини.

У перспективі подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на глибше вивчення ефективності реалізації типових навчальних програм, аналіз підходів до інтеграції інноваційних методик у мистецькому навчанні, дослідження ролі цифрових технологій у викладанні мистецьких дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА

Вишневецька, М. В. (2023). *Методика формування естетичної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі диригентсько-хорової підготовки* (Автореферат дис. д.філософ, Київський університет імені Бориса Грінченка).

Волков, С. М. (2012). Ретроспекції мистецької освіти в українському суспільстві XX–XXI століття. *Культурологічна думка*, (5), 56–66.

Волков, С. М. (2003). *Система мистецької освіти в культурі України 90-х років XX століття: традиції, реформи, перспективи* (Дисертація канд. мистецтвознавства, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського).

Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти. (2023). *Початкова мистецька освіта*. URL: https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2025/0%20/zvit_2023.pdf

Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти. (n.d.). *Початкова мистецька освіта*. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/mystetska-osvita/pochatkova-mystetska-osvita/>

Закон України № 2145–VIII «Про освіту». (2017, вересень 5). Стаття 21. *Спеціалізована освіта*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Ковтун, В. Д. (n.d.). Перспективи розвитку позашкільної мистецької освіти в Україні: огляд джерел. *Туризм і культура*. URL: <https://tur.kosiv.info/tourism-and-culture/316-kovtun-v-d-perspektyvy-rozvytku-pozashkilnoji-mysteckoji-osvity-v-ukrajini-ogljad-dzherel.html>

Комаровська, О. А., & Просіна, О. В. (2020). Мистецька освіта: вектори реформування: за матеріалами обговорення проекту Державного стандарту базової середньої освіти в експертному середовищі 20 лютого 2020 р., м. Київ, Україна. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2(1), 1–6. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-3-3>

Малахова, М. О. (2021). *Формування професійно-особистісних якостей майбутнього вчителя музичного мистецтва у навчальному народно-інструментальному ансамблі* (Автореферат дис. ... канд. пед. наук, Київський університет імені Бориса Грінченка).

Міністерство культури та інформаційної політики України. (2024, березень 22). Наказ № 227 Про затвердження Змін до Положення про мистецьку школу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0675-24>

Сідлецька, Т. (2018). Мистецька освіта в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку. У *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VII школа методичного досвіду)* (с. 66–70). Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю.

Київська дитяча Академія мистецтв. URL: <https://s-osvita.com.ua/obuchenie-v-ukraine/universiteti-akademii-instituty-spravochnik/item/kijivska-dityacha-akademiya-mistetstv>

Шрамко, О. І. (2014). Мистецька освіта і духовність українства. У *Підвищення якості освіти в професійній підготовці майбутніх вчителів: матеріали Всеукр. наук. конф.* (с. 118–120). Кривий Ріг.

REFERENCES

Vyshnevetska, M. V. (2023). *Metodyka formuvannia estetychnoi kultury maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi dyrygentsko-khorovoi pidhotovky* [Methodology for the formation of aesthetic culture of future music teachers in the process of conducting and choral training] (Author's abstract of PhD thesis). Borys Grinchenko Kyiv University.

Volkov, S. M. (2012). Retrospektivnyi mystets'koi osvity v ukrains'komu suspil'stvi XX–XXI stolittia [Retrospectives of art education in Ukrainian society of the 20th–21st centuries]. *Kulturolohična Dumka*, (5), 56–66.

Volkov, S. M. (2003). *Systema mystets'koi osvity v kul'turi Ukrainy 90-kh rokiv XX stolittia: tradytsii, reformy, perspektivy* [The system of art education in Ukraine's culture in the 1990s: Traditions, reforms, prospects] (PhD thesis). National Music Academy of Ukraine named after P. I. Tchaikovsky.

Derzhavne ahentstvo Ukrainy z pytan mystetstv ta mystets'koi osvity. (2023). *Pochatkova mystets'ka osvita* [Primary art education]. Retrieved from https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2025/0%20/zvit_2023.pdf

Derzhavnyi naukovo-metodychnyi tsentr zmistu kulturno-mystets'koi osvity. (n.d.). *Pochatkova mystets'ka osvita* [Primary art education]. Retrieved from <https://www.dnmczkmo.org.ua/mystetska-osvita/pochatkova-mystetska-osvita/>

Verkhovna Rada Ukrainy. (2017, September 5). *Zakon Ukrainy № 2145-VIII "Pro osvitu"* [Law of Ukraine No. 2145-VIII "On Education"]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Kovtun, V. D. (n.d.). *Perspektyvy rozvytku pozashkil'noi mystets'koi osvity v Ukraini: ohliad dzherel* [Prospects for the development of out-of-school art education in Ukraine: A review of sources]. *Tourism and Culture*. Retrieved from <https://tur.kosiv.info/tourism-and-culture/316-kovtun-v-d-perspektyvy-rozvytku-pozashkilnoji-mysteckoji-osvity-v-ukrajini-ogljad-dzherel.html>

Komarovska, O. A., & Prosina, O. V. (2020). *Mystets'ka osvita: vektory reformuvannia* [Art education: Vectors of reform]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*, 2(1), 1–6. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-1-3-3>

Malakhova, M. O. (2021). *Formuvannia profesiino-osobystisnykh yakosteï maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva u navchal'nomu narodno-instrumental'nomu ansambli* [Formation of professional and personal qualities of future music teachers in a folk-instrumental ensemble] (Author's abstract of PhD thesis). Borys Grinchenko Kyiv University.

Ministerstvo kultury ta informatsiinoi polityky Ukrainy. (2024, March 22). *Nakaz № 227 pro zatverdzhennia Zmin do Polozhennia pro mystets'ku shkolu* [Order No. 227 on approving amendments to the Regulation on Art

School]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0675-24>

Sidletska, T. (2018). *Mystets'ka osvita v Ukraini: suchasnyi stan i tendentsii rozvytku* [Art education in Ukraine: Current state and development trends]. In *Aktual'ni problemy mystets'koi pidhotovky maibutnoho vchytelia* (pp. 66–70). Vinnytsia: FOP Korzun D. Yu.

Kyivska dytyacha Akademiia mystetstv [Kyiv Children's Academy of Arts]. Retrieved from

<https://s-osvita.com.ua/obuchenie-v-ukraine/universitety-akademii-instituty-spravochnik/item/kijivska-dityacha-akademiya-mistetstv>

Shramko, O. I. (2014). *Mystets'ka osvita i dukhovnist' ukrainstva* [Art education and spirituality of Ukrainians]. In Z. P. Bakum (Ed.), *Pidvyschennia yakosti osvity v profesiinii pidhotovtsi maibutnikh vchyteliv: Materialy vseukrains'koi naukovoï konferentsii* (pp. 118–120). Kryvyi Rih.

Development of modern primary specialised art education in Ukraine

Iryna Valentynivna Kolchenko
Candidate of Pedagogical Sciences,
Doctoral Student
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian
State University
ORCID: 0009-0006-0621-2794

The article highlights the development of the modern system of primary specialized art education in Ukraine in the context of legislative transformations and institutional changes. It analyzes the chronology of the introduction of the term "primary art education" into the national legal framework, and examines the key regulatory documents governing the activities of art schools: the Law of Ukraine "On Education", the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 537 (2021), orders of the Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine, and standard educational programs. Current statistical data are presented on the number of art education institutions, student enrollment, and staffing. The typology of art schools in modern Ukraine is outlined, including children's schools of arts, music schools, art schools, and multidisciplinary institutions. Particular attention is paid to specializations and areas of training: music, choreography, fine arts, and theater arts.

Keywords: primary specialized art education, art school, children's school of arts, legislation, educational programs, regulatory framework, statistics, specializations, culture, education reform.